

A stylized, colorful illustration of a landscape. The foreground features rolling green hills with dark brown soil patches. On the left, there are several trees and flowers: a green tree, a purple flower, and an orange flower. A small red bird is flying in the sky. The background consists of layered blue and white bands, suggesting a sky or distant hills.

RODINA

...základní pojmy

Rodina

- Nukleární (orientační, prokreační)
- Rozšířená

Příbuzenství

Manželství

- Monogamie
- Polygamie – polygynie, polyandrie
- Exogamie, endogamie

AUTONOMIE

DEPRIVUJÍCÍ

DEMOKRATICKÁ
RESPEKTUJÍCÍ
KOOPERUJÍCÍ
PODPORUJÍCÍ
LIBERÁLNÍ, VOLNÁ

LÁSKA

NEPŘÁTELSTVÍ

AUTORITATIVNÍ,
REPRESIVNÍ,
BRUTÁLNÍ
VYŽADUJÍCÍ,
DIKTÁTORSKÁ

PEDOCENTRICKÁ,
HYPERSENSITIVNÍ,
PRIMADONIZUJÍCÍ,
PROTEKČNÍ,
HYPERPROTEKTIVNÍ,
EROTIZUJÍCÍ

PERFECTIONISTICKÁ,
AMBICIÓZNÍ

KONTROLA

Rodina jako

- Dynamický systém
- Společenský subsystém
- Sociální systém
- Strukturovaný celek
- Instituce a vztahová síť

Sociální síť rodiny

Funkce rodiny

- Socializačně výchovná
- Emocionálně psychologická
- Biologicko reprodukční
- Sociálně ekonomická

Rodina jako SOCIÁLNÍ SYSTÉM 5 ELEMENTŮ

- **cirkulace** (vzájemné vztahy a působení, interakce, komunikace, výměnné procesy atd.),
- **strukturní flexibilita** (musí existovat rovnováha mezi stabilitou a flexibilitou uvnitř rodiny; flexibilita je nutná pro reagování na stále se měnící podmínky ve společnosti),
- **metakomunikace** (má funkci dorozumění se mezi jednotlivými členy rodiny; sdělování potřeb, přání, výměna názorů – snaha o jejich pochopení a integrování perspektivy druhého do vlastní perspektivy),
- **transparentnost systému** (navazuje na metakomunikaci, a znamená, že členové rodiny vědí o přáních, potřebách, frustracích a konfliktech ostatních – berou je na vědomí a zohledňují je; dále znamená, že jsou transparentní i vztahy moci, které v rodině vznikají)
- **otevřenost vůči okolnímu světu**

FUNKCE RODINY	MOŽNÉ PORUŠENÍ
biologicko-reprodukční	V rodině se z různých důvodů děti nerodí nebo se rodí děti nějak poškozené. Nezodpovědné rození dětí do velmi nepříznivých životních podmínek. Tato funkce je v přímém vztahu k funkci ekonomicko-zabezpečovací, která se snižuje s vysokým počtem dětí v rodině.
ekonomicko-zabezpečovací	Netýká se jen postižení materiální stránky, ale i oblasti sociální s jejími psychologickými, právními a dalšími aspekty, sociální jistoty rodiny, její pevnosti a trvalosti. Chudoba.
emocionální	Jakákoli porucha této funkce zasahuje všechny ostatní sféry života uvnitř rodiny. Narušení klidné, vyrovnané rodinné atmosféry (např. rozvodem, nedostatkem zájmu rodičů, týráním, zneužíváním atd.)
socializačně-výchovná	Rodiče se nechtějí, nedokáží (nezralost, zdravotní handicap aj.), nebo nemohou o dítě starat (pobyt v lázních nebo v léčebně, pobyt ve výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody aj.).

Pásma funkčnosti rodiny (J. Dunovský)

rodina funkční

rodina problémová

rodina dysfunkční

rodina afunkční

Životní události

přirozené,

- biologické (např. narození, těhotenství),
- sociální (např. založení rodiny, výdělečná činnost),

nepřirozené,

- biologické (např. nemoc, invalidita),

sociální (např. samota, chudoba)

Sociální události

předvídatelné (např. dospívání, mateřství)

nepředvídatelné (např. ztráta živitele)

odvratitelné (chudoba)

neodvratitelné (např. stáří)

Sociální události jsou součástí životních situací, avšak jejich specifikem je, že jsou spojeny s (negativními) ekonomickými důsledky.